

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації
Шевцової Аліни Валеріївни
на тему «**Цифрова трансформація глобальної економіки**»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 29 Міжнародні відносини
за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

За результатами розширеного засідання кафедри міжнародних економічних відносин та логістики ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 13 від 20.02.2026 р.) із проведення попередньої експертизи дисертації «Цифрова трансформація глобальної економіки» Шевцової А.В. на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини та на основі вивчення і аналізу дисертації та наукових публікацій Шевцової А.В. дійшли висновку про таке:

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи.

Аспірантка Шевцова Аліна Валеріївна у повному обсязі виконала індивідуальний план освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини (галузь знань 29 Міжнародні відносини), (54 кредита ECTS). Всі заплановані види робіт було виконано своєчасно. Здобувачка плідно співпрацювала з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження.

Передумовою цифрової трансформації є загальний науково-технологічний розвиток, зокрема виникнення нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зокрема штучного інтелекту (ШІ), Інтернету речей (IoT), великих даних (Big Data), 5G й ін., та розвитку інформаційних систем, що призвело до глобальної трансформації систем організацій та комунікації, що охоплюють всі сфери життєдіяльності, включаючи технічну, соціальну, економічну, політичну та культурну сфери.

Цифрові технології є ключовим фактором економічного зростання та технологічного прогресу в глобальній економіці. Їх впровадження сприяє підвищенню конкурентоспроможності різних галузей, відкриває нові можливості для бізнесу через інтеграцію в цифрові глобальні ланцюги створення вартості, створює нові ринки та ніші, а також прискорює виведення цифрових продуктів на міжнародні ринки.

Проте процес цифровізації відбувається нерівномірно в різних країнах, що призводить до цифрового розриву між національними економіками. Це посилює нерівність і залежність країн, що розвиваються, від розвинених держав. Такі фактори,

як державна політика, законодавство, соціокультурні особливості, рівень економічного розвитку, освіта, технологічна інфраструктура та інші, відіграють визначальну роль у процесі цифрової трансформації економік окремих країн.

Все наведене вище зумовлює актуальність дисертаційного дослідження Шевцової А.В. та виступає аргументацією суспільно значущої потреби у проведенні наукового пошуку в зазначеному напрямку.

Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу (протокол № 4 від 30.11.2022 року).

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконано згідно з планом НДР кафедри міжнародних економічних відносин та логістики ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в межах тем: «Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів (номер державної реєстрації 0120U100907), у межах якої визначено особисто автором сучасні переваги та обмеження розвитку глобальної економіки в процесі її цифровізації, та «Міжнародні економічні відносини в контексті глобальної цифровізації» (номер державної реєстрації: 0123U101982), в межах якої узагальнено особливості та сучасні тренди розвитку цифрових технологій, що лягли в основу теоретико-методологічних положень і прикладних висновків дисертації.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів та їх новизна.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у наступному:

удосконалено:

– методику розрахунку *Індексу цифрової трансформації глобальної економіки*, яка на відміну від існуючих включає два субіндекса – *потенціалу цифрової трансформації та результатів цифрової трансформації*, що дозволило визначити й порівняти не тільки умови використання цифрових можливостей, але й результати впровадження ними цифрових технологій 88-ма країнами світу;

– економетричну оцінку асиметрії розвитку глобальної економіки в контексті її цифровізації у розрізі залежності ВВП на душу населення країн світу від Індексу цифрової трансформації глобальної економіки та його субіндексів за допомогою кореляційно-регресійного та кластерного аналізів, на основі чого виділено три кластери серед досліджених 88 країн світу, кожен з яких характеризує країни світу, які перебувають на різному етапі цифрового розвитку за рівнем створених умов для подальшої цифровізації, рівнем зрілості національних стратегій цифрової трансформації та результатами впровадження цифрових технологій;

– ідентифікаційну характеристику *концептуальної моделі цифрової трансформації глобальної економіки*, яка включає передумови, цілі, принципи,

цифрові технології, переваги та ризики (загрози) цифрової трансформації на рівні державного та корпоративного управління та на відміну від існуючих забезпечує повний цикл аналізу процесів цифрової трансформації економіки, адаптується для державного та корпоративного рівнів в залежності від практичних інструментів цифровізації, а також враховує загрози та ризики;

дістало подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат дослідження процесу цифровізації глобального економічного розвитку на основі обґрунтування авторського визначення категорій: а) «*оцифрування*» як процесу перетворення аналогової інформації у цифровий формат (цифри, біти) для зручності їх зберігання, обробки та передачі, що є базовим етапом у процесі переходу від традиційних форматів до цифрових; б) «*цифровізація*» як процесу, що охоплює широкий спектр змін, включаючи впровадження цифрових технологій для оптимізації та поліпшення різних бізнес-процесів у різних галузях та сферах, включаючи автоматизацію, використання аналітики, збільшення ефективності операцій тощо; в) «*цифрова трансформація*» як стратегічного процесу перетворень компанії, який включає в себе не тільки технологічні зміни, але й трансформацію бізнес-моделей, культури організації та способів взаємодії з клієнтами, охоплюючи повний спектр перетворень, які впливають на стратегію, структуру та окремі операції підприємства з метою адаптації до глобального цифрового середовища. Констатовано, що запропонована авторська кваліфікація враховує логічну послідовність реалізації процесу цифровізації (оцифрування закладає основу для цифровізації, а цифровізація забезпечує можливість цифрової трансформації) з метою забезпечення глобальної конкурентоспроможності;

– методологічний підхід для визначення перспективних цифрових інновацій та обґрунтування їх ролі в оптимізації міжнародної спеціалізації України, в рамках якого запропоновано структурно-логічну схему, яка включає два етапи: 1 етап – угруповання галузей економіки України у відповідності до оптимальної міжнародної спеціалізації (42 галузі); 2 етап – аналіз цифрових технологій, які оптимізують бізнес-процеси в цих галузях, що дозволило визначити й обґрунтувати роль інноваційних цифрових технологій в удосконаленні бізнес-процесів в галузях економіки України у відповідності до оптимізації її міжнародної спеціалізації;

– обґрунтування стратегічних напрямів включення інноваційного потенціалу України в глобальний процес цифровізації на основі аналізу чинників розвитку цифрової економіки України у розрізі нормативно-правових, організаційно-економічних та інституційних заходів. Доведено, що зазначені напрями здатні у своїй сукупності забезпечити розбудову у нашій державі цифрової економіки та її інтеграцію у глобальний та європейський цифровий простір.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Результати дисертаційного дослідження є науково обґрунтованими та достовірними, оскільки одержані із застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання. Відповідні результати багаторазово апробовано у вигляді доповідей на науково-теоретичних, науково-практичних конференціях та семінарах, а також перевірено під час рецензування публікацій у фахових виданнях. Логічна послідовність викладення матеріалу, узгодженість теоретичних узагальнень із результатами аналізу, використання адекватного методичного інструментарію та апробація результатів у практичній діяльності свідчать про належний рівень обґрунтованості й достовірності отриманих наукових положень, висновків. Висновки та пропозиції дисертаційної роботи є обґрунтованими.

6. Наукове, теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає у створенні цілісного теоретико-методичного інструментарію оцінювання та супроводу цифрової трансформації глобальної економіки та обґрунтування стратегічних напрямів включення інноваційного потенціалу України в глобальний процес цифровізації. Наукові розробки, висновки і практичні рекомендації автора були використані: Національним банком України (довідка про впровадження №58 від 27.11.2025 р.), ДАХК «Артем» (довідка про впровадження № 097 від 14.11.2025 р.), Департаментом цифрової трансформації регіону Харківської обласної державної (військової) адміністрації (довідка про впровадження №02.01-34/10 від 24.12.2025 р.), а також Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна при викладанні дисциплін «Інформаційні системи та технології в міжнародних економічних відносинах», «Світова економіка», «Економіка України в умовах трансформації» (довідка про впровадження №0201/136 від 15. 01.2026 р.).

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором.

Основні положення і наукові результати дослідження опубліковано дисертантом самостійно і у співавторстві у 15 працях, у тому числі 9 статей у наукових фахових виданнях України, 5 тез-доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Довгаль О. А., Шевцова А. В. Зв'язок трансформації світової фінансової архітектури з цифровою трансформацією глобальної економіки. *Бізнес-Інформ*. 2024. №3. С. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-15-22> URL: business-inform-2024-3_0-pages-15_22.pdf (1,1 д.а.) (особистий внесок Шевцової А.В.: 0,7 д. а. – збір та обробка статистичних матеріалів,

обґрунтування цифрової трансформації як ключового елементу забезпечення фінансової стійкості банківської системи та формування найважливіших напрямів цифрової трансформації вітчизняного банківського сектору, підготовка висновків; особистий внесок Довгаль О.А.: 0,4 д.а. – перевірка наукової достовірності отриманих результатів, перевірка та редагування тексту роботи)

2. Шевцова А. В. Вплив технології блокчейн на фінансовий сектор глобальної економіки. *Бізнес-Інформ.* 2024. №5. С. 258–264. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-258-264> URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-5_0-pages-258_264.pdf (0,54 д.а.)

3. Шевцова А. В. До питання щодо генези та сутності процесу цифровізації глобального економічного розвитку. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм.* 2024. №19. С. 25–34. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2024-19-03> URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/24024> (0,77 д.а.)

4. Шевцова А. В. Роль цифрових технологій у стимулюванні інноваційних процесів та розвитку економічних систем. *Інтернаука. Серія: "Економічні науки".* 2024. №12(92). DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-12-10554> URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2024/12/10554> (0,98 д.а.)

5. Шевцова А. В. Вплив цифрових технологій на конкурентоспроможність країн: порівняльний аналіз країн розвинених економік та країн, економіки яких розвиваються. *Інтернаука. Серія: Економічні науки.* 2025. №5. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-5-10963> URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/17473896248488.pdf> (0,8 д.а.)

6. Шевцова А. В. Регіональні особливості цифрової трансформації у глобальній економіці. *Бізнес-Інформ.* 2025. №10. С. 74-84. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-10-74-84> URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2025&abstract=2025_10_0_74_84 (0,9 д.а.)

7. Шевцова А.В., Довгаль О.А. Розвиток цифрової економіки України в процесі глобальної цифровізації. *Національні інтереси України.* 2025. №12(17). С. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12\(17\)-1190-1200](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12(17)-1190-1200) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33670/33638> (0,8 д.а.) (особистий внесок Шевцової А.В.: 0,6 д. а. – збір та обробка статистичних матеріалів, аналіз цифрових технологій, які оптимізують бізнес-процеси в пріоритетних галузях економіки України у відповідності до оптимальної міжнародної спеціалізації, та обґрунтування стратегічних напрямів включення інноваційного потенціалу України в глобальний процес цифровізації, підготовка висновків; особистий внесок Довгаль О.А.: 0,2 д.а. – перевірка наукової достовірності отриманих результатів, перевірка та редагування тексту роботи).

8. Шевцова А. В. Асиметрія розвитку глобальної економіки в контексті її цифровізації. *Економічний простір*. №209. 2026. <https://doi.org/10.30838/EP.209.190-198>

<https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2026/01/209-190-198-shevczova.pdf> (0,7 д.а.)

9. Шевцова А. В. Цифрова трансформація як імператив інноваційного розвитку глобальної економіки. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2026. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18471985>

<https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/762> (0,54 д.а.)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

10. Шевцова А. В. Цифрова трансформація глобальної економіки. *Матеріали XVIII науково-практичної конференції молодих учених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин»* (21 квітня 2023 р.). Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2023. С. 126–128. URL: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/e7f3600478e7b1b83cfd7f18d6dafbe2.pdf> (0,17 д.а.)

11. Шевцова А. В. Вплив цифровізації на окремі сектори глобальної економіки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «*Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація*» (15–16 лютого 2024 р., м. Харків, Україна). Харків. ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2024. С. 304–306. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18300> (0,2 д.а.)

12. Shevtsova A.V. Role of international standards and regulations in harmonization of global digital space. «*Modernization of Today's Science: Experience and Trends*»: collection of scientific papers «*SCIENTIA*» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, March 29, 2024. Singapore, Republic of Singapore: International Center of Scientific Research. 2024. P. 10-12. DOI: <https://doi.org/10.36074/scientia-29.03.2024> (0,2 д.а.)

13. Шевцова А. В. Загрози та виклики цифрової безпеки в умовах глобальної цифрової трансформації. *Матеріали XIX науково-практичної конференції молодих вчених «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин»* (19 квітня 2024 р.). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 139–142. URL: <https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/4e03372736a97788dcbc31ed113dcf04.pdf> (0,15 д.а.)

14. Шевцова А. В. Економічний ефект впровадження технологій 5G для глобальної економіки. *Proceedings of the 4th International scientific and practical conference «European Congress of Scientific Discovery»* (1–3 April 2025, Madrid, Spain). Varca Academy Publishing. 2025. P. 388–392. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/04/EUROPEAN-CONGRESS-OF-SCIENTIFIC-DISCOVERY-1-3.04.25.pdf> (0,2 д.а.)

15. Шевцова А. В. Електронне урядування як чинник цифрової трансформації глобальної економіки. *Матеріали I науково-практичної конференції молодих учених «Міжнародні економічні відносини в умовах глобальних змін»* (8 листопада 2025 р.). Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2025. С. 46–49. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/29abbb51-8726-44d1-b0fe-c4a1c6d885d0/content> (0,17 д.а.).

8. Дотримання академічної доброчесності.

Усі результати, представлені до захисту, здобуті автором самостійно та опубліковані у відповідних наукових працях. У статтях, підготовлених у співавторстві, використано виключно ті ідеї, положення й розрахунки, що є результатом власних досліджень здобувача. Особистий внесок у колективні публікації відображено у списку праць за темою дисертації. На підставі вивчення тексту дисертації здобувачки, наукових праць здобувачки та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

9. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення.

Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження, дисертація написана чіткою мовою, матеріал дисертації доступний для сприйняття. Зміст, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН № 759 від 31.05.2019), і вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, за якою вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Шевцової Аліни Валеріївни на тему «Цифрова трансформація глобальної економіки» повністю відповідає спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, галузь знань 29 Міжнародні відносини).

Здобувачем повністю виконано освітню і наукову складову освітньо-наукового рівня вищої освіти.

11. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Шевцової Аліни Валеріївни відповідає спеціальності 292

Міжнародні економічні відносини. Дисертацію заслухано та обговорено на розширеному засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол №13 від 20.02.2026 р.). У ході обговорення дисертації суттєвих зауважень, які стосуються суті, структури та змісту роботи, висунуто не було. За підсумками обговорення дисертаційне дослідження було оцінено позитивно, надані відгуки присутніх позитивні. Дисертаційна робота Шевцової Аліни Валеріївни за темою «Цифрова трансформація глобальної економіки» виконана на високому науковому рівні та є цілісним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам чинного законодавства України.

За актуальністю обраної теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною цінністю дисертаційна робота Шевцової Аліни Валеріївни за темою «Цифрова трансформація глобальної економіки», подана на здобуття ступеня доктор філософії з галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини, відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 року № 759) та п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 (із змінами, внесеними згідно з постановами КМ України від 21.03.2022 № 341, від 19.05.2023 № 502, від 03.05.2024 № 507).

В результаті обговорення одногосло було прийнято рішення: дисертація Шевцової Аліни Валеріївни за темою «Цифрова трансформація глобальної економіки» на здобуття ступеня доктор філософії з галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини рекомендується для подання до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Завідувачка кафедри міжнародних економічних відносин та логістики ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, доктор економічних наук, професор

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу
кадрів

Анна ЗАЙЦЕВА